

EDYCJA SĄDOWA

23. WYDANIE 2013

KC

Kodeks cywilny

KPC

Kodeks postępowania cywilnego

KRO

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

KSCU

Koszty sądowe cywilne

oraz inne akty prawne



C·H·BECK

EDYCJA SĄDOWA

Kodeks cywilny
Kodeks postępowania cywilnego
Kodeks rodzinny i opiekuńczy
Koszty sądowe cywilne

Polecamy inne nasze publikacje z zakresu prawa cywilnego:

KODEKS CYWILNY, wyd. 34

Wprowadzenie prof. Zbigniewa Radwańskiego
Teksty Ustaw Becka

Zbigniew Radwański, Janina Panowicz-Lipska

POLSKIE USTAWY

Zbiór Przepisów

Zbigniew Radwański

PRAWO CYWILNE – CZĘŚĆ OGÓLNA, wyd. 12

Podręczniki Prawnicze

Adam Doliwa

PRAWO CYWILNE – CZĘŚĆ OGÓLNA, wyd. 2

Akademia Prawa

Kazimierz Piasecki

POSTĘPOWANIE SPORNE ROZPOZNAWCZE, wyd. 3

Studia Prawnicze

A. Zieliński

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO.

KOMENTARZ, wyd. 6

Komentarze Kodeksowe

Kazimierz Piasecki (red.)

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO.

KOMENTARZ, Tom I–II, wyd. 5

Duże Komentarze Becka



www.ksiegarnia.beck.pl

Kodeks cywilny
Kodeks postępowania
cywilnego
Kodeks rodzinny
i opiekuńczy
Koszty sądowe cywilne

Teksty jednolite
wraz z indeksem rzeczowym

23. wydanie



WYDAWNICTWO C.H. BECK
WARSZAWA 2013

**Kodeks cywilny
Kodeks postępowania cywilnego
Kodeks rodzinny i opiekuńczy
Koszty sądowe cywilne**

23. wydanie
Stan prawny: 1 lipca 2013 r.

Redakcja: Aneta Flisek



© Wydawnictwo C. H. Beck 2013

Informacje wydawcy: Spisy treści poszczególnych aktów oraz tytuły artykułów umieszczone w nawiasach kwadratowych pochodzą od redakcji. Są one, tak jak i przypisy, chronione prawem autorskim.

Wydawnictwo C. H. Beck, Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i tamanie: Wydawnictwo C. H. Beck
Druk i oprawa: Białostockie Zakłady Graficzne S.A.

ISBN 978-83-255-5417-0



ISBN e-book 978-83-255-5418-7

Spis treści

Wstęp – <i>Prof. Andrzej Zieliński</i>	VII
Wykaz skrótów	XIII
1. Kodeks cywilny z dnia 23 kwietnia 1964 r. (Dz.U. Nr 16, poz. 93)	1
2. Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny z dnia 23 kwietnia 1964 r. (Dz.U. Nr 16, poz. 94)	237
3. Kodeks postępowania cywilnego z dnia 17 listopada 1964 r. (Dz.U. Nr 43, poz. 296)	253
4. Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania cywilnego z dnia 17 listopada 1964 r. (Dz.U. Nr 43, poz. 297)	681
5. Ustawa o księgach wieczystych i hipotece z dnia 6 lipca 1982 r. (Dz.U. Nr 19, poz. 147)	689
6. Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r. (Dz.U. Nr 9, poz. 59)	715
7. Ustawa – Przepisy wprowadzające Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r. (Dz.U. Nr 9, poz. 60)	767
8. Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz.U. Nr 167, poz. 1398)	771
9. Prawo prywatne międzynarodowe z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 432)	807
Indeks rzeczowy	823

Wstęp

Prof. Andrzej Zieliński
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Kolejne, dwudzieste trzecie wydanie z cyklu „Edycja sądowa” podstawowych przepisów regulujących problematykę prawa cywilnego, materialnego i procesowego (Kodeks cywilny, Kodeks postępowania cywilnego, Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych), zostało wzbogacone o ustawę o księgach wieczystych i hipotece oraz o ustawę – Prawo prywatne międzynarodowe.

W ten sposób w jednym książkowym wydaniu zostały zgromadzone akty prawne o fundamentalnym dla regulacji prawa cywilnego znaczeniu.

Prawo cywilne, w szerokim rozumieniu tego pojęcia, stanowi jedną z podstawowych gałęzi systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Reguluje ono bowiem istotny element obowiązującego w Polsce porządku prawnego. Przedmiotem regulacji prawa cywilnego są stosunki majątkowe oraz osobiste stosunki niemajątkowe, a zatem dotyka ono ważnych dziedzin życia każdego obywatela. Wszakże Kodeks cywilny w swoim art. 1 stanowi, że reguluje on stosunki cywilnoprawne między osobami fizycznymi i osobami prawnymi. Przy takim ujęciu problemu w obręb pojęcia prawa cywilnego należy włączyć te wszystkie przepisy prawa, które są konstruowane w sposób przyjęty dla stosunków cywilnoprawnych. Należą do niej niewątpliwie również przepisy prawa rodzinnego, skodyfikowane w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. Legislacyjne wyodrębnienie tej dziedziny prawa nastąpiło dopiero w 1950 r. i tak, z różnymi zmianami, pozostało do dnia dzisiejszego. Aktualne prace nad nowym Kodeksem cywilnym zakładają jednak włączenie regulacji dotyczącej prawa rodzinnego i opiekuńczego do Kodeksu cywilnego, jako jego integralnej części.

Te podstawowe akty prawa cywilnego materialnego uwieńcza Kodeks postępowania cywilnego. Przepisy tego Kodeksu służą do realizowania norm prawa materialnego w sprawach cywilnych w drodze ich przymusowego urzeczywistnienia. Postępowanie cywilne można więc określić jako prawnie uregulowany zespół działań, które zmierzają do skonkretyzowania i przymusowego zrealizowania norm prawa cywilnego materialnego, w formie prawem przewidzianej.

Wstęp

W warunkach gospodarki rynkowej znacznie wzrosło znaczenie przepisów ustawy z 6.7.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r. poz. 707). Księgi wieczyste są rejestrami urzędowymi, których celem jest ujawnianie aktualnego stanu prawnego nieruchomości (art. 1 cytowanej ustawy), co ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa obrotu prawnego nieruchomościami, bowiem zgodnie z art. 2 tej ustawy księgi wieczyste są jawne. Z kolei hipotekę ustanawia się w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności poprzez obciążenie nieruchomości prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją własnością się stała, i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości (hipoteka). Przedmiotem hipoteki może być także użytkowanie wieczyste, własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego oraz wierzytelność zabezpieczona hipoteką.

Zasadniczym celem hipoteki jest zabezpieczenie wierzytelności polegające na uprzywilejowanym usytuowaniu wierzyciela hipotecznego w stosunku do wierzycieli osobistych. Do istoty instytucji hipoteki należy jej skuteczność wobec każdego, aktualnego właściciela nieruchomości, bez względu na to, czy ta osoba była właścicielem nieruchomości w momencie ustanowienia hipoteki.

Do powstania hipoteki (za wyjątkiem hipoteki powstającej z mocy prawa) niezbędny jest wpis w księdze wieczystej.

Jak wynika z krótkiej charakterystyki ustawy o księgach wieczystych i hipotece ustawa ta ma istotne znaczenie dla zabezpieczenia wierzytelności powstałych w obrazie prawnym, zarówno profesjonalnym, jak i nieprofesjonalnym. Stąd zamieszczenie tej ustawy w omawianym zbiorze przepisów jest ze wszech miar słuszne i pożyteczne.

Podobnie trafną decyzją jest objęcie niniejszym zbiorem przepisów ustawy z 4.2.2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. Nr 80, poz. 432). Ustawa ta określa prawo właściwe dla międzynarodowych stosunków osobistych i majątkowych w zakresie prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy. Nie stosuje się jej jednak, jeżeli umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, postanawia inaczej. Istotne znaczenie ma zasada, według której prawa obcego stosować nie można, jeżeli jego stosowanie miałoby skutki sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

Wobec nieskrępowanej możliwości przemieszczania się przez obywateli polskich po świecie coraz częściej powstają sytuacje, w których omawiana ustawa ma zastosowanie. Dlatego jej umieszczenie w zbiorze uznać należy za pożyteczne i uzasadnione.

Ustawa z 28.7.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz.U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.) wprowadza jednolite pojęcie „opłaty”, przy czym wyróżnia się jej trzy rodzaje, a mianowicie opłatę stałą, stosunkową i podstawową, zachowując również dotychczasowe pojęcie opłaty tymczasowej. Istotnym *novum* ustawy jest dodany do KPC art. 130² § 1, który nakłada na profesjonalnych pełnomocników (adwokatów, radców prawnych i rzeczników patentowych) obowiązek uiszczania opłat należnych od wnoszonych przez nich pism procesowych, bez wzywania do ich uiszczania.

Zamieszczone w niniejszym zbiorze ustawy stanowią podstawową regulację prawną w zakresie spraw cywilnych, łącznie z sądowym postępowaniem w tych sprawach. Koncepcję tę należy uznać za pożyteczną i celową, gdyż zbiór przepisów, o których mowa, będzie niezwykle przydatnym narzędziem w praktyce sędziów, adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych, radców Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa oraz aplikantów wymienionych zawodów, a także prokuratorów przy wytaczaniu powództw w sprawach karnych i cywilnych oraz z ich udziałem w sprawach cywilnych, rodzinnych, opiekuńczych i ze stosunku pracy.

Aktualne, dwudzieste trzecie już wydanie zbioru wybranych przepisów prawa cywilnego uwzględnia najnowsze zmiany nowelizacyjne tych przepisów.

Zmiany te dotyczą Kodeksu postępowania cywilnego wprowadzone:

1. Ustawą z dnia 8.03.2013 r. o terminach zapłaty transakcji handlowych (Dz.U. z 2013 r. poz. 403):
 - art. 485 § 2a KPC zmieniono jego treść w związku z utratą mocy ustawy z dnia 12.06.2003 r., o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. Nr 19, poz. 1323). Poszerzono również ten przepis o możliwość dochodzenia od dłużnika rekompensaty za koszty odzyskiwania należności w ściśle określonych warunkach 40 € (art. 10 ust 1 i 2 cytowanej na wstępie ustawy). Przepis ten wszedł w życie z dniem 28.04.2013 r.
2. Ustawą z dnia 6.06.2013r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2013 r. poz. 654) dokonano następujących zmian:
 - **art. 126:**
 - § 2 nadano nowe brzmienie w postaci trzech punktów, przy czym w pkt 1 pominięto wymóg określania przedmiotu sporu, a wymóg oznaczenia w dalszych pismach sygnatury akt przeniesiono do nowo utworzonego § 2¹,
 - pkt 2 zawiera wymóg podania numeru PESEL lub NIP powoda będącego osobą fizyczną, jeżeli go posiada,

Wstęp

- pkt 3 nakłada obowiązek wskazania numeru KRS, a w razie jego braku – numeru w innym właściwym rejestrze;
- **art. 139:**
 - dodano § 5 obligujący sąd lub referendarza sądowego do wydania na posiedzeniu niejawnym zaświadczenia, że wyrok zaoczny lub nakaz zapłaty został uznany za doręczony na oznaczony adres w trybie określonym w § 1 tego przepisu;
- **art. 177 § 1:**
 - nadano nowe brzmienie poszerzając obowiązek wskazania przez powoda danych dot. pozwanego o treści określonej w dalszym przepisie art. 208¹;
- **art. 208¹:**
 - dodany przepis obowiązuje sąd z urzędu do ustalania numeru PESEL pozwanego lub numeru w KRS albo innym właściwym rejestrze lub NIP pozwanego niebędącego osobą fizyczną, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania;
- **art. 505:**
 - dodano § 3, mocą którego nałożono na sąd lub referendarza sądowego wydanie na wniosek pozwanego postanowienia o utracie mocy nakazu zapłaty w całości lub w części;
- **art. 505^{29a}:**
 - przepis ten, dodany po art. 505²⁹, ustanawia przedawnienie dochodzenia roszczeń w elektronicznym postępowaniu upominawczym, które stały się wymagalne w okresie 3 lat przed dniem wniesienia pozwu;
- **art. 505³²:**
 - § 2 otrzymał nowe brzmienie, w którym dotychczasowe wymagania formalne pozwu w postępowaniu elektronicznym zawarte w pkt 1 i 2 pozostawiono, dodając pkt 3 zawierający wymóg podania daty wymagalności roszczenia, co jest skutkiem dodania przepisu art. 505^{29a},
 - dodano § 3 wprowadzający karę grzywny, którą sąd może nałożyć na powoda, jego przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika w wypadku niezachowania należytej staranności przy oznaczeniu danych i oznaczenia wskutek tego nieprawidłowych danych;
- **art. 505³⁷:**
 - § 1 przepisu otrzymał nowe brzmienie. W zdaniu pierwszym wyszczególnione zostały taksatywnie braki formalne, do uzupełnienia których wzywa powoda przewodniczący.

Natomiast w zdaniu drugim słowa „w wypadku” zastąpiono słowami „w razie”;

- **art. 805:**
 - § 1 otrzymał nowe brzmienie, polegające na dodaniu do dotychczasowej treści obowiązku stosownych pouczeń dłużnika przez organ egzekucyjny,
 - dodano § 1¹ nakazujący komornikowi udzielenie dalszych pouczeń w wypadku, gdy podstawę egzekucji stanowi wyrok zaoczny zaopatrzony w klauzulę wykonalności lub nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym, upominawczym albo elektronicznym postępowaniu upominawczym;
- **art. 820³:**
 - przepis ten, dodany po art. 820², określa niektóre wypadki zawieszenia postępowania egzekucyjnego oraz określa podstawy podjęcia w tych wypadkach przez komornika postępowania;
- **art. 825 pkt 2:**
 - dotychczasową treść uzupełniono o sytuację, gdy orzeczenie, na którym oparto klauzulę wykonalności, zostało umorzone lub utraciło moc.

Powyższe zmiany wchodzi w życie z dniem 7.07.2013 r.

3. Ponadto Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 7.03.2013 r. sygn. akt: SK 30/09 orzekł, że przepis **art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. f KSCU** jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie, w jakim w postępowaniu nieprocesowym wszczętym z urzędu nie przewiduje zwrotu opłaty od skargi na postanowienie referendarza sądowego uwzględnionej z innego powodu niż oczywiste naruszenie prawa.

Zgodnie z przepisem art. 71 ust. 2 ustawy z 1.08.1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. Nr 102, poz. 643) utrata mocy przepisu art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. f w orzeczoną przez TK zakresie nastąpiła z dniem ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw RP, tj. z dniem 5.04.2013 r.

Wykaz skrótów

Cyfry w nawiasach oznaczają pozycję w spisie treści.

KC	Kodeks cywilny (1)
KPC	Kodeks postępowania cywilnego (3)
KRO	Kodeks rodzinny i opiekuńczy (6)
KSCU	Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (8)
KWU	Ustawa o księgach wieczystych i hipotece (5)
PrPrywM	Prawo prywatne międzynarodowe (9)
PWKC	Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny (2)
PWKPC	Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania cywilnego (4)
PWKRO	Przepisy wprowadzające Kodeks rodzinny i opiekuńczy (7)

1. Kodeks cywilny¹

z dnia 23 kwietnia 1964 r. (Dz.U. Nr 16, poz. 93)

(zm.: Dz.U. 1971, Nr 27, poz. 252; 1976, Nr 19, poz. 122; 1982, Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147, Nr 30, poz. 210; 1984, Nr 45, poz. 242; 1985, Nr 22, poz. 99; 1989, Nr 3, poz. 11; 1990, Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321, Nr 79, poz. 464; 1991, Nr 107, poz. 464, Nr 115, poz. 496; 1993, Nr 17, poz. 78; 1994, Nr 27, poz. 96, Nr 84, poz. 386, Nr 85, poz. 388, Nr 105, poz. 509; 1995, Nr 83, poz. 417; 1996, Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646, Nr 149, poz. 703; 1997, Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751; 1998, Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 758; 1999, Nr 52, poz. 532; 2000, Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983, Nr 114, poz. 1191; 2001, Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450, Nr 145, poz. 1638; 2002, Nr 113, poz. 984, Nr 141, poz. 1176; 2003, Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592, Nr 124, poz. 1151; 2004, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804, Nr 281, poz. 2783; 2005, Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316, Nr 172, poz. 1438; 2006, Nr 133, poz. 935, Nr 164, poz. 1166; 2007, Nr 80, poz. 538, Nr 82, poz. 557, Nr 181, poz. 1287; 2008, Nr 116, poz. 731, Nr 163, poz. 1012, Nr 220, poz. 1425 i 1431, Nr 228, poz. 1506; 2009, Nr 42, poz. 341, Nr 79, poz. 662, Nr 131, poz. 1075; 2010, Nr 40, poz. 222, Nr 155, poz. 1037; 2011, Nr 80, poz. 432, Nr 85, poz. 458, Nr 230, poz. 1370)

Spis treści

	Art.
Księga pierwsza. Część ogólna	1–125
Tytuł I. Przepisy wstępne	1–7
Tytuł II. Osoby	8–43 ¹⁰
Dział I. Osoby fizyczne	8–32
Rozdział I. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych	8–24
Rozdział II. Miejsce zamieszkania	25–28
Rozdział III. Uznanie za zmarłego	29–32
Dział II. Osoby prawne	33–43
Dział III. Przedsiębiorcy i ich oznaczenia	43 ¹ –43 ¹⁰
Tytuł III. Mienie	44–55 ⁴
Tytuł IV. Czynności prawne	56–109 ⁹
Dział I. Przepisy ogólne	56–65
Dział II. Zawarcie umowy	66–72 ¹
Dział III. Forma czynności prawnych	73–81
Dział IV. Wady oświadczenia woli	82–88

¹ Odnośnik nr 1 dodany do tytułu ustawą z dnia 23.06.2006 r. (Dz.U. Nr 133, poz. 935), która wchodzi w życie 5.08.2006 r. Treść odnośnika publikujemy na końcu ustawy.

Dział V. Warunek	89–94
Dział VI. Przedstawicielstwo	95–109 ⁹
Rozdział I. Przepisy ogólne	95–97
Rozdział II. Pełnomocnictwo	98–109
Rozdział III. Prokura	109 ¹ –109 ⁹
Tytuł V. Termin	110–116
Tytuł VI. Przedawnienie roszczeń	117–125
Księga druga. Własność i inne prawa rzeczowe	126–352
Tytuł I. Własność	126–231
Dział I. Przepisy ogólne	126–139
Dział II. Treść i wykonywanie własności	140–154
Dział III. Nabycie i utrata własności	155–194
Rozdział I. Przeniesienie własności	155–171
Rozdział II. Zasiedzenie	172–178
Rozdział III. Inne wypadki nabycia i utraty własności	179–194
Dział IV. Współwłasność	195–221
Dział V. Ochrona własności	222–231
Tytuł II. Użytkowanie wieczyste	232–243
Tytuł III. Prawa rzeczowe ograniczone	244–335
Dział I. Przepisy ogólne	244–251
Dział II. Użytkowanie	252–284
Rozdział I. Przepisy ogólne	252–265
Rozdział II. Użytkowanie przez osoby fizyczne	266–270 ¹
Rozdział III. Użytkowanie przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne	271–282
Rozdział IV. Inne wypadki użytkowania	283–284
Dział III. Służebności	285–305 ⁴
Rozdział I. Służebności gruntowe	285–295
Rozdział II. Służebności osobiste	296–305
Rozdział III. Służebność przesyłu	305 ¹ –305 ⁴
Dział IV. Zastaw	306–335
Rozdział I. Zastaw na rzeczach ruchomych	306–326
Rozdział II. Zastaw na prawach	327–335
Tytuł IV. Posiadanie	336–352
Księga trzecia. Zobowiązania	353–921¹⁶
Tytuł I. Przepisy ogólne	353–365 ¹
Tytuł II. Wielość dłużników albo wierzycieli	366–383
Dział I. Zobowiązania solidarne	366–378
Dział II. Zobowiązania podzielne i niepodzielne	379–383
Tytuł III. Ogólne przepisy o zobowiązaniach umownych	384–396
Tytuł IV. (<i>skreślony</i>)	397–404
Tytuł V. Bezpodstawne wzbogacenie	405–414
Tytuł VI. Czyny niedozwolone	415–449
Tytuł VI ¹ . Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny	449 ¹ –449 ¹¹
Tytuł VII. Wykonanie zobowiązań i skutki ich niewykonania	450–497

Dział I. Wykonanie zobowiązań	450–470
Dział II. Skutki niewykonania zobowiązań	471–486
Dział III. Wykonanie i skutki niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych	487–497
Tytuł VIII. Potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu	498–508
Tytuł IX. Zmiana wierzyciela lub dłużnika	509–526
Dział I. Zmiana wierzyciela	509–518
Dział II. Zmiana dłużnika	519–526
Tytuł X. Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika	527–534
Tytuł XI. Sprzedaż	535–602
Dział I. Przepisy ogólne	535–555 ¹
Dział II. Rękojmia za wady	556–576
Dział III. Gwarancja jakości	577–582
Dział IV. Szczególne rodzaje sprzedaży	583–602
Rozdział I. Sprzedaż na raty	583–588
Rozdział II. Zastrzeżenie własności rzeczy sprzedanej. Sprze- daż na próbę	589–592
Rozdział III. Prawo odkupu	593–595
Rozdział IV. Prawo pierwokupu	596–602
Tytuł XII. Zamiana	603–604
Tytuł XIII. Dostawa	605–612
Tytuł XIV. Kontraktacja	613–626
Tytuł XV. Umowa o dzieło	627–646
Tytuł XVI. Umowa o roboty budowlane	647–658
Tytuł XVII. Najem i dzierżawa	659–709
Dział I. Najem	659–692
Rozdział I. Przepisy ogólne	659–679
Rozdział II. Najem lokalu	680–692
Dział II. Dzierżawa	693–709
Tytuł XVII ¹ . Umowa leasingu	709 ¹ –709 ¹⁸
Tytuł XVIII. Użyczenie	710–719
Tytuł XIX. Pożyczka	720–724
Tytuł XX. Umowa rachunku bankowego	725–733
Tytuł XXI. Zlecenie	734–751
Tytuł XXII. Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia	752–757
Tytuł XXIII. Umowa agencyjna	758–764 ⁹
Tytuł XXIV. Umowa komisu	765–773
Tytuł XXV. Umowa przewozu	774–793
Dział I. Przepisy ogólne	774–775
Dział II. Przewóz osób	776–778
Dział III. Przewóz rzeczy	779–793
Tytuł XXVI. Umowa spedycji	794–804
Tytuł XXVII. Umowa ubezpieczenia	805–834
Dział I. Przepisy ogólne	805–820
Dział II. Ubezpieczenia majątkowe	821–828
Dział III. Ubezpieczenia osobowe	829–834
Tytuł XXVIII. Przechowanie	835–845

Tytuł XXIX. Odpowiedzialność, prawo zastawu i przedawnienie roszczeń utrzymujących hotele i podobne zakłady	846–852
Tytuł XXX. Umowa składu	853–859 ⁹
Tytuł XXXI. Spółka	860–875
Tytuł XXXII. Poręczenie	876–887
Tytuł XXXIII. Darowizna	888–902
Tytuł XXXIII ¹ . Przekazanie nieruchomości	902 ¹ –902 ²
Tytuł XXXIV. Renta i dożywocie	903–916
Dział I. Renta	903–907
Dział II. Dożywocie	908–916
Tytuł XXXV. Ugoda	917–918
Tytuł XXXVI. Przyrzeczenie publiczne	919–921
Tytuł XXXVII. Przekaz i papiery wartościowe	921 ¹ –921 ¹⁶
Dział I. Przekaz	921 ¹ –921 ⁵
Dział II. Papiery wartościowe	921 ⁶ –921 ¹⁶
Księga czwarta. Spadki	922–1088
Tytuł I. Przepisy ogólne	922–930
Tytuł II. Dziedziczenie ustawowe	931–940
Tytuł III. Rozządzenia na wypadek śmierci	941–990
Dział I. Testament	941–958
Rozdział I. Przepisy ogólne	941–948
Rozdział II. Forma testamentu	949–958
Oddział 1. Testamenty zwykłe	949–951
Oddział 2. Testamenty szczególne	952–955
Oddział 3. Przepisy wspólne dla testamentów zwykłych i szczególnych	956–958
Dział II. Powołanie spadkobiercy	959–967
Dział III. Zapis i polecenie	968–985
Rozdział I. Zapis zwykły	968–981
Rozdział II. Zapis windykacyjny	981 ¹ –981 ⁶
Rozdział III. Polecenie	982–985
Dział IV. Wykonawca testamentu	986–990
Tytuł IV. Zachówek	991–1011
Tytuł V. Przyjęcie i odrzucenie spadku	1012–1024
Tytuł VI. Stwierdzenie nabycia spadku lub przedmiotu zapisu windykacyjnego, poświadczenie dziedziczenia i ochrona spadkobiercy	1025–1029
Tytuł VII. Odpowiedzialność za długi spadkowe	1030–1034
Tytuł VIII. Wspólność majątku spadkowego i dział spadku	1035–1046
Tytuł IX. Umowy dotyczące spadku	1047–1057
Tytuł X. Przepisy szczególne o dziedziczeniu gospodarstw rolnych	1058–1088

Odnośnik nr 1

Księga pierwsza. Część ogólna

Tytuł I. Przepisy wstępne

Art. 1.² [Zakres regulacji] Kodeks niniejszy reguluje stosunki cywilno-prawne między osobami fizycznymi i osobami prawnymi.

Art. 2.³ *(skreślony)*

Art. 3. [Nieretroakcja] Ustawa nie ma mocy wstecznej, chyba że to wynika z jej brzmienia lub celu.

Art. 4.⁴ *(skreślony)*

Art. 5.⁵ [Nadużycie prawa] Nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Art. 6. [Ciężar dowodu] Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Art. 7. [Domniemanie dobrej wiary] Jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary.

Tytuł II. Osoby

Dział I. Osoby fizyczne

Rozdział I. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych

Art. 8.⁶ [Początek] § 1. Każdy człowiek od chwili urodzenia ma zdolność prawną.

² Art. 1 w brzmieniu ustawy z dnia 28.07.1990 r. (Dz.U. Nr 55, poz. 321), która wchodzi w życie 1.10.1990 r.

³ Art. 2 skreślony ustawą z dnia 28.07.1990 r. (Dz.U. Nr 55, poz. 321), która wchodzi w życie 1.10.1990 r.

⁴ Art. 4 skreślony ustawą z dnia 28.07.1990 r. (Dz.U. Nr 55, poz. 321), która wchodzi w życie 1.10.1990 r.

⁵ Art. 5 zmieniony ustawą z dnia 28.07.1990 r. (Dz.U. Nr 55, poz. 321), która wchodzi w życie 1.10.1990 r.

⁶ Art. 8 oznaczenie § 1 i § 2 dodane ustawą z dnia 7.01.1993 r. (Dz.U. Nr 17, poz. 78), która wchodzi w życie 16.03.1993 r.